

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1715

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de uithaal van een VN-rapporteur* (ingezonden 5 januari 2022).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 16 februari 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1460.

Vraag 1

Bent u bekend met bericht «VN-rapporteur hekelt optreden Nederlandse politie bij protesten»¹?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u inhoudelijk reageren op de aankondiging van de VN-rapporteur op korte termijn een officieel protestbericht te sturen inzake het handelen van de Nederlandse politie?

Antwoord 2

In zijn algemeenheid wil ik benadrukken dat politieambtenaren professionals zijn die in het gebruik van geweld zijn getraind. Ik heb een grote mate van steun voor het werk wat zij – vaak onder moeilijke omstandigheden – doen om Nederland veilig te houden.

Daarnaast benadruk ik het feit dat in dit soort situaties altijd onderzoek naar de geweldsaanwendungen gedaan. In Nederland moet een geweldsaanwending daarom worden gemeld teneinde te worden getoetst. Het protestbericht van de VN-rapporteur heb ik inmiddels ontvangen en zal ik met grote mate van zorgvuldigheid beantwoorden. Dit past bij het belang dat Nederland hecht aan de VN-inspanningen voor mensenrechten, inclusief de inspanningen door de onafhankelijke Speciaal Rapporteur, en de voortrekkersrol die Nederland zelf vervult om mensenrechten te bevorderen internationaal en nationaal. Zowel de brief van de VN-rapporteur als het antwoord van

¹ Trouw.nl: 4 januari 2022 https://www.trouw.nl/binnenland/vn-rapporteur-hekelt-optreden-nederlandse-politie-bij-protesten~b2323578/?utm_campaign=shared_earned&utm_medium=social&utm_source=whatsapp

Nederland zullen te zijner tijd openbaar worden gemaakt en aan uw Kamer worden aangeboden.

Vraag 3

Wat vindt van het feit dat disproportioneel handelen bij de politie steeds vaker voor lijkt te komen?

Antwoord 3

De politie werkt dag in, dag uit voor de veiligheid van Nederland. Uw veronderstelling dat disproportioneel handelen bij de politie steeds vaker voor lijkt te komen herken en onderschrijf ik niet. Nederland is een rechtsstaat waar politieoptreden waarbij geweld wordt gebruikt, moet worden gemeld en wordt getoetst. Veruit de meeste geweldsaanwendungen worden als rechtmatig en professioneel beoordeeld.²

Vraag 4

Deelt u de mening dat de jarenlange onderbezetting van het politieapparaat leidt tot enorm hoge werkdruk en korte lontjes bij een deel van de agenten? Zo ja, hoe gaat u de tekorten bij de politie ledigen? Kunt u hierop een gedetailleerd antwoord geven?

Antwoord 4

Dat er sprake is van onderbezetting en daarmee een hoge werkdruk, is juist. Daarbij; de toegenomen polarisatie in de samenleving en de onvredige richting de overheid is onmiskenbaar van invloed op het werk van de politie. Er zijn tot op heden echter geen aanwijzingen dat dit leidt tot minder geduld bij politiemensen in de uitvoering van hun functie. Politiemensen zijn professioneel toegeruste en opgeleide vakmensen, dat wil ik graag benadrukken. Zij moeten hun werk onder (soms) moeilijke omstandigheden uitvoeren. Bovendien worden politiemensen juist getraind in de-escalierend optreden. De onderbezetting van operationele functies binnen de gebiedsgebonden politie wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, maar met name door de hoge uitstroom vanwege de pensioengolf en de verhoogde doorstroom naar andere functies binnen de politie. De verruimde instroom van aspiranten kan met die ontwikkelingen komend jaar nog net geen gelijke tred houden.

Een andere oorzaak is de veranderende werkvraag, zoals de vele demonstraties waarmee de politie wordt geconfronteerd, de verhoogde inzet vanuit de basisteams in het kader van het stelsel van bewaken en beveiligen en het grote aantal meldingen over personen met verward gedrag. De politie neemt tal van maatregelen om de onderbezetting en de daarmee gepaard gaande werkdruk te mitigeren. Ik heb de Kamer uitgebreid en ook recent geïnformeerd over de actuele situatie, de oorzaken en de maatregelen die worden genomen.³

Ondanks de vele maatregelen kampt politie de komende jaren nog met onderbezetting, de verwachting is dat deze situatie na 2022 zal verbeteren. De Strategische Personeelsprognose (SPP) van politie vormt de basis voor de verwachte in-, door- en uitstroom in het korps. De SPP geeft zicht in de personeelssamenstelling en de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan in-, door- en uitstroom van personeel. Uit de SPP politie voor de periode 2022–2026 blijkt dat rond dit moment (2021/22) de onderbezetting het grootst is, maar ook dat formatie en bezetting in 2024–25 weer in balans komen. Vanaf dat moment zijn zowel de vervangingsopgave als de landelijke uitbreiding van de operationele capaciteit met 2.400 fte gerealiseerd. In 2024 ontstaat er ook weer ruimte om extra aspiranten in te laten stromen op de Politieacademie, zodat vanaf 2026 de eerste van de 700 agenten voor de wijk, structureel gefinancierd uit de middelen van de motie Hermans, operationeel kunnen worden.

In de komende jaren wordt in elke eenheid, in afstemming met het lokale gezag, maatwerk toegepast bij het nemen van maatregelen. Dat kan bijvoorbeeld gaan om organisatorische maatregelen, waardoor agenten meer tijd in de wijk kunnen besteden. Naast maatregelen die de capaciteit

² Jaarverantwoording politie 2020, p. 86.

³ Kamerbrief GGP en politiecapaciteit, d.d. 4 nov 2020 en Halfjaarbericht Politie, d.d. 2 dec 2021

bevorderen zullen politiechefs en gezagen de komende jaren voor moeilijke keuzes over de inzet van agenten blijven staan.

Vraag 5

Hoe gaat u het disproportioneel geweld bij de politie verder aan banden leggen? Kunt u ook hierop een gedetailleerd antwoord geven?

Antwoord 5

In uw vraag ligt besloten dat de politie in zijn algemeenheid buitensporig geweld zou gebruiken en dat bestrijd ik. Of een geweldsaanwending rechtmatig is kan pas na gedegen onderzoek worden vastgesteld. Zoals in het antwoord op vraag 3 aangegeven worden veruit de meeste geweldsaanwendingen als rechtmatig beoordeeld. Tegelijkertijd kan ieder incident de beeldvorming over het optreden van de politie en het veiligheidsgevoel bij burgers op negatieve wijze beïnvloeden. Ik hecht daarom veel waarde aan de melding, registratie, beoordeling van en feedback over politiegeweld. Dit stelt de politie in staat te leren van toegepast geweld. Indien gevallen van gebleken niet rechtmatige geweldstoepassing door de politie daartoe aanleiding geven ga ik hierover met de korpschef in gesprek.